

ИЗБОР НА НАЈДОБРИ ПРАКТИКИ ВО ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

ЗЕЛС искажува посебна благодарност за поддршката при реализација на програмата "Избор на најдобри практики во единиците на локалната самоуправа" до Европската унија, преку Европската агенција за реконструкција, Совет на Европа, УСАИД Програма за локална самоуправа и Министерството за локална самоуправа.



*Мудрите учат од искуствата на другите.
Ото фон Бизмарк (1815 – 1898)*

Предизвиците со кои единиците на локалната самоуправа се соочуваат во процесот на интензивно преземање на надлежностите, кои се од суштинска важност за квалитетот на животот на граѓаните, ја наметнуваат и потреба од иновативност, креативност и практичност во решавањето на прашањата од нивната надлежност.

Проектот „Избор на најдобри практики во единиците на локалната самоуправа“, кој се спроведува во соработка и поддршка од Советот на Европа, Европската Агенција за реконструкција, Американската Агенција за меѓународен развој и Министерството за локална самоуправа доаѓа во вистински момент. Локалната самоуправа во земјава се соочува со слични предизвици – решенија за некои од нив се веќе најдени, се применуваат и даваат резултати, но заради недоволната размена на искуства не се познати на сите општини. Изборот, информирањето за најдобрите практики и нивната примена и во другите единици на локална самоуправа со сигурност ќе придонесат за поквалитетно и поефикасно остварување на нивните функции.

Со изборот на најдобрите практики ќе се истакнат позитивните примери во работењето на локалната власт, ќе се промовираат иновации во нејзината работа и ќе се подигнат стандардите во остварувањето на правата на граѓаните. Со размената на најдобрите практики ќе се зголеми капацитетот на единиците на локалната самоуправа, ќе се подобри квалитетот на нивните услуги и ќе се зголеми довербата во нив и во процесот на децентрализација.

Со право можеме да очекуваме дека со спроведувањето на овој Проект, единиците на локалната самоуправа ќе добијат уште еден поттик повеќе за постојано усовршување и зголемувањето на ефикасноста на својата работа и со тоа - да го унапредат квалитетот на животот на граѓаните, условите за бизнис и севкупниот развој на земјата.

Затоа, во име на Заедницата на единиците на локалната самоуправа и партнерските организации во овој Проект, со особено задоволство ги повикувам и охрабрувам сите единици на локалната самоуправа да ги достават своите најдобри практики за учество во изборот. Истовремено, изразувам надеж дека ефектите од овој избор ќе бидат доволна причина изборот да го продолжиме и во иднина, затоа што најдобрите практики се корисни онолку колку што можат да бидат поделени со останатите.

Скопје, Декември 2007 година

Душица Перишиќ
Извршен директор на ЗЕЛС

Квалитетот на животот на граѓаните често пати зависи од тоа што ќе направат нивните локални самоуправи. Затоа и Советот на Европа целосно ја подржува модернизацијата на локалната самоуправа.

За да се постигне тоа, не е доволно само да се создадат структури и процеси; треба да се развиваат вештините, ставовите и искуството како и да се промовираат фундаментални културни промени низ целата локална самоуправа. Локалните власти треба да истражуваат нови патишта и со имажинативност да ја вклучуваат нивната локална заедница во нивните планови и програми. Треба да се истражуваат нови приоди за доставување на услуги и треба да се потрудат да создаваат нови партнерства. Ова бара од

локалната самоуправа да биде отворена за иновации, спремна за споделување на искуствата и жедна за учење.

Програмата на Советот на Европа, Најдобрите практики, им дава на локалните самоуправи можност да научат и да иновираат. Сржта (срцето) на Програмата Најдобрите практики е поврзана со помошта за подигнување на стандардите на локалната самоуправа, преку идентификување на иновативните и одлични примери за доставување услуги и нудење помош на локалните власти за распределување на најдобрите практики.

Вие сега имате можност да учествувате во програмата, изградена врз успехите на локалните власти за Најдобрите практики и да ги распределувате пораките поврзани со доставувањето на јавни услуги од највисок квалитет кои граѓаните ги посакуваат и ги заслужуваат. Работејќи заедно можеме да бидеме сигурни дека ќе ги собереме на потребното место примерите на најдобрите практики за локалните самоуправи кои ќе можат да дадат вистински придонес за модернизацијата на локалната самоуправа.

Стразбург, 2 јануари 2008 година

Филип Блер

Директор на Демократските Институции

Краток опис на Програмата и нејзините цели

Со цел унапредување на работата на единиците на локалната самоуправа, слични проекти со успех досега се реализирани во други земји од регионот – Србија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Молдавија, Словенија, Албанија, Црна Гора и Бугарија.

Целта на Програмата е идентификација на добрите примери (практики) во работењето на локалната самоуправа во државата, оддавање на јавно признание на единиците на локалната самоуправа кои ги создале и успешно ги применуваат, како и овозможување на нивно пренесување во останатите единици на локалната самоуправа. За најдобри практики, според однапред одредени, објективни и мерливи критериуми, ќе бидат избрани оние решенија кои веќе се докажале во праксата и можат без поголеми проблеми да се применат во работата на другите единици на локалната самоуправа.

Најдобрите практики ќе се избираат во три тематски области а единиците на локалната самоуправа чии примери ќе бидат избрани како добри, ќе бидат наградени. Од пристигнатите предлози, 6 практики ќе бидат наградени. Притоа, сите 6 наградени практики се сметаат за најдобри. Истовремено, наградените единици на локалната самоуправа ќе се обврзат да овозможат услови за пренесување на искуствата на останатите општини.

Очекувани резултати од Програмата

Спроведувањето на Програмата ќе придонесе за:

- Подобрување на квалитетот на услугите на локалната власт
- Мотивирање на локалната власт за постојано усовршување на работата
- Истакнување на позитивните примери во работењето на локалните власти
- Промовирање на иновации во работата на локалната самоуправа
- Зголемување на довербата во локалната самоуправа и децентрализацијата

Со постигнувањето на овие резултати може да се очекува локалната власт да ја подобри ефикасноста на својата работа и низ меѓусебна соработка и размена на искуствата, да придонесе за унапредување на квалитетот на животот на граѓаните, условите за бизнис и севкупниот развој на земјата.

Кој може да учествува во изборот на најдобри практики

Во изборот на најдобри практики можат да учествуваат сите единици на локалната самоуправа, без ограничувања во поглед на бројот на предлози за добри практики. Ќе бидат прифатени за разгледување и избор сите предлози претставени согласно дадениот формат, потпишани од градоначалникот и доставени во предвиденото време. Пријавите треба да бидат доставени во печатена (hard copy) и во електронска форма во ПДФ формат не поголем од 10 MB (на CD), во затворен плик, на кој треба да пишува „не отворај, за изборот на најдобри практики“.

Предлозите треба да се испратат до **15 март 2008** година на адреса:

**Заедница на единиците на локалната самоуправа
ул. Ристо Равановски бр. 3, 1000 Скопје.**

Непотполните и ненавремени пријави, како и оние кои не се потпишани од Градоначалникот, нема да бидат земени во предвид при изборот на најдобри практики.

Предлозите за најдобри практики, треба да се завршени до крајот на 2007 год. ,и да не бидат постари од 3 години.

Повеќе информации може да се добијат од **Анита Николеска** на телефон: **02/30 99 033**, факс: **02/30 61 994**, e-mail: **anita.nikoleska@zels.org.mk** или на веб страницата на ЗЕЛС: **www.zels.org.mk**

Области во кои ќе се избираат најдобрите практики

Изборот на најдобри практики ќе се врши во областите кои се од најголемо значење на сегашниот стадиум на работа на локалната власт:

- ➔ Зголемување на квалитетот на услугите во процесот на децентрализација
- ➔ Промовирање на учеството на граѓаните во донесувањето одлуки
- ➔ Финансиски менаџмент- зголемување на изворите на приходи во општината

Критериуми за избор на најдобрите практики

Најдобрите практики ќе се избираат согласно следниве критериуми:

Успешност:

- Во колкава мерка предложената практика придонесува за решавање на проблемот заради кој е воспоставена,
- Дали ефектите се пропорционални со ресурсите ангажирани за нејзино спроведување,
- Дали постојат очигледни позитивни ефекти за буџетот, имотот и опремата на единицата на локална самоуправа.

Транспарентност:

- Дали во воспоставувањето и примената на практиката учествувале граѓаните или нивни здруженија
- Дали медиумите и јавноста се запознати со практиката, начинот на нејзино спроведување и ефектите од неа
- Дали практиката е евидентирана, дали сите потребни документи за нејзина реализација се обезбедени.

Релевантност:

- Дали практиката е усогласена со стратешките приоритети за развој на единицата на локална самоуправа

- Дали практиката придонесува за решавање на некој од проблемите кои граѓаните го чувствуваат како приоритетен

Применливост:

- Дали практиката може без многу потешкотии да се применува и во други единици на локалната самоуправа
- Дали проблемот кој се решава со практиката постои и во најголемиот дел од другите единици на локална самоуправа

Одржливост:

- Дали практиката е воспоставена и се спроведува само со сопствени ресурси или е помогната од субјекти вон локалната власт
- Ако воспоставувањето на практиката е помогнато со надворешни средства, дали практиката може да опстане и по престанувањето на надворешната поддршка
- Кои се перспективите за долгорочна одржливост на практиката

Одговорност, задачи и обврски на учесниците во програмата

Групата за селекција и Управниот комитет на Програмата „Избор на најдобри практики во единиците на локалната самоуправа“ учествуваат во изборот.

Надлежностите на учесниците во Програмата е следната:

- Управниот комитет на Програмата е составен од претставници на ЗЕЛС, Совет на Европа, УСАИД Програма за локална самоуправа, Министерството за локална самоуправа, Европската Агенција за реконструкција, Холандската организација за развој (СНВ), Државна антикорупциска комисија, претставници од научни институции. Комитетот го надгледува целокупното работење на програмата, и одлучува врз база на предлозите доставени од одборот за селекција.
- Групата за селекција, избрана од Управниот комитет на програмата е составена од експерти за локална самоуправа кои не се вработени во единиците на локалната самоуправа и немаат директни релации со нив. Таа ќе биде надлежна за подготвување на темите и критериумите, претставување на постапката за избор на најдобра практика во единиците на локалната самоуправа при регионалните презентации, оценување на пристигнатите пријави, припрема на листа на општини чии најдобри практики се избрани во потесен избор, како и посета на општините за детално запознавање со примерите на најдобра практика.

Активности во рамките на Програмата

Програмата „Избор на најдобри практики во единиците на локалната самоуправа“ ќе биде спроведена преку следните активности:

Активност	Временска рамка
Информативни состаноци со единиците на локалната самоуправа	јануари – февруари 2008
Испраќање на апликациите од единиците на локалната самоуправа до ЗЕЛС	15 март 2008
Првична селекција и изготвување на потесен избор на практики	крајот на март
Евалуација на примерите на терен од страна на Групата за селекција	крајот на март, април, почетокот на мај
Презентирање на потесниот избор на практики пред Управниот комитет	середина на мај
Избор на најдобри практики од страна на Управниот комитет	середина на мај
Формално прогласување на најдобрите практики	јуни 2008
Активности за пренесување на најдобрите практики	јуни - ноември 2008
Изведување на студиската посета во земја на Европската Унија	септември 2008
Организирање на завршна конференција	ноември 2008

Награди за единиците на локалната самоуправа со најдобри практики

Единиците на локалната самоуправа чии практики ќе бидат избрани како најдобри, ќе имаат можност да остварат неколкудневна студиска посета на општини во земја на Европската Унија, на која ќе се запознаат со нивното функционирање.

Времето на студиските посети ќе биде одредено во соработка со наградените единици на локалната самоуправа, а општините во кои тие ќе се реализираат ќе бидат избрани од ЗЕЛС и Советот на Европа.

Пренесување на најдобрите практики во локалната самоуправа

Единиците на локалната самоуправа чии практики ќе бидат избрани како најдобри ќе бидат обврзани да спроведат активности за ширење на тие практики во другите субјекти на локалната власт.

За да им се олесни таа задача, тие ќе бидат обучени:

→ Како подобро да ја претстават практиката и да помогнат при нејзиното имплементирање пред другите единици на локалната самоуправа.

Заради поефикасно ширење на најдобрите практики, наградените општини ќе изготват проектна документација за начинот на кој:

- е воочен проблемот кој е решен со најдобрата практика
- е осмислено решавањето на проблемот, односно воспоставена практиката
- се воспоставила практиката и мобилизирани ресурсите за нејзина примена
- се воочиле проблемите во спроведувањето и се решиле истите
- другите единици на локална самоуправа можат да ја применат практиката.

Таквата проектна документација ќе биде поставена на веб страниците на наградната единица на локалната самоуправа и на веб страницата на ЗЕЛС, од каде заинтересираните субјекти на локалната власт можат да ја преземат и реплицираат во својата работа.

ЗЕЛС ќе направи дата-база на пристигнатите предлози за најдобра практика и истите ќе ги постави на својата веб страница за да можат единиците на локалната самоуправа да добијат поширок круг на идеи за унапредување на својата работа. Покрај претставувањето на интернет, ЗЕЛС ќе помогне во ширењето на практиките и преку издавање на печатени публикации, преку нивно популаризирање преку медиумите и во други форми од својата работа.

На крајот на спроведувањето на Програмата, ќе се организира конференција, на која ќе се анализира Програмата, нејзините резултати и ефекти, а ќе се донесе одлука и за наредниот циклус на спроведување на Избор на најдобри практики.

Формуларот за пријавување ви го доставуваме во прилог на брошурата на CD.

СРЕЌНО !

Избор на најдобри практики во единиците на локалната самоуправа

Водич за изготвување на апликациите

- ◆ **Име на единицата на локалната самоуправа**
- ◆ **Посочување на областа за која се конкурира (со заокружување):**
 1. Зголемување на квалитетот на услугите во процесот на децентрализација
 2. Промовирање на учеството на граѓаните во донесувањето одлуки
 3. Финансиски менаџмент- зголемување на изворите на приходи во општината
- ◆ **Име на примерот за добар пример кој се предлага**
- ◆ **Краток опис на примерот (до 200 зборови)**
- ◆ **Лице надлежно за спроведување :**
 - ➔ Име и презиме
 - ➔ Позиција во единицата на локалната самоуправа
 - ➔ Контакт:
 - Телефон
 - Е-маил
 - Факс

◆ Пријавата треба да ги содржи следните поконкретни информации, во целосно почитувајќи ги ограничувањата за должината на текстот:

➔ **Опис на проблемот решен со примерот (до 150 зборови):**

- Контекстот на проблемот
- Време на настанување на проблемот
- Категории на субјекти на кои се однесува проблемот
- Како проблемот ги погодува групите на кои се однесува

➔ **Цели и ефекти од реализираниот пример (до 100 зборови):**

- Што е постигнато со воведување на примерот
- Колку граѓани имаат позитивен ефект од примерот
- Позитивни ефекти врз буџетот и други ресурси

➔ **Како е настанат предложениот пример (до 200 зборови):**

- Од каде потекна идејата за примерот?
- Дали примерот е производ на разработен проект?
- Дали постои проектна документација за примерот?
- Дали е дел од стратегија, акционен план на единицата на локална самоуправа?
- Дали примерот е потполно функционален?
- Колку долго примерот се применува
- Дали се утврдени и отстранети проблеми во спроведувањето
- Дали примерот е во тестирање или е во редовна примена
- Дали е прифатен од граѓаните и други субјекти

Како се реализира предложениот пример (до 300 зборови):

- Опис на начинот на кој функционира и се применува примерот
- Какви активности се потребни за спроведување на примерот
- Дали за спроведувањето се потребни други партнерски организации
- Дали примерот е самоодржлив или зависи од надворешна помош

A background image showing three people in a meeting. A man in a suit is on the left, a woman in a dark blazer is in the center, and another woman in a light-colored blazer is on the right. They are all looking towards the right side of the frame. The image has a warm, orange-toned overlay.

Резултати од примената на примерот (до 100 зборови):

- Дали е решен проблемот заради кој е воспоставен примерот
- Колку граѓани имаат позитивни ефекти од примерот
- Колку и кои други субјекти имаат позитивни ефекти
- Каков позитивен ефект има локалната самоуправа

Неопходни ресурси за примена на практиката (до 150 зборови):

- Колкави ресурси се потребни за спроведување, особено:
- Финансиски средства
- Опрема
- Персонал
- Дали примерот може да се спроведе само со сопствени ресурси
- Ако не, колкави ресурси се добиени од друг извор

Можности за примена на примерите на добро искуство во останатите единици на локалната самоуправа (до 200 зборови):